FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 18 oktober 2016

853/2016

Lag
om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller näringsidkare som lämnar konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 eller 7 a kap. i konsumentskyddslagen (38/1978). Lagen gäller också näringsidkare som förmedlar krediter till konsumenter, om krediten lämnas av någon annan än en i 7 eller 7 a kap. i konsumentskyddslagen avsedd kreditgivare (*person-till person-lån*).

Lagen gäller inte

1) näringsidkare som Finansinspektionen utövar tillsyn över med stöd av 4 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008),

2) tillhandahållare av betaltjänster enligt 5 § 23 punkten i lagen om Finansinspektionen,

3) pantlåneinrättningar,

4) näringsidkare som lämnar konsumentkrediter endast för finansiering av köp av konsumtionsnyttigheter som de själva säljer,

5) staten, kommunerna eller andra offentliga samfund,

6) näringsidkare som är etablerade i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som tillfälligt erbjuder konsumentkrediter eller förmedlar person-till-person-lån i Finland.

2 §

Rätten att lämna konsumentkrediter och förmedla person-till-person-lån

Andra näringsidkare än de som avses i 1 § 2 mom. får lämna konsumentkrediter endast om de är registrerade som kreditgivare enligt denna lag. Sådana näringsidkare får förmedla person-till-person-lån endast om de är registrerade som förmedlare av person-till-person-lån eller som kreditgivare enligt denna lag.

RP 77/2016
EkUB 17/2016
RSv 105/2016

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010; EUT L 60, 28.2.2014, s. 34

3 §

Register över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån samt registeranmälan

Regionförvaltningsverket i Södra Finland, nedan *regionförvaltningsverket*, för ett register över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån (*register över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån*).

Den som har för avsikt att tillhandahålla konsumentkrediter eller förmedla person-till-person-lån ska för anteckning i registret göra en anmälan till regionförvaltningsverket. I registeranmälan ska ingå

1) de uppgifter som avses i 7 § 1 mom. 1 och 2 punkten,

2) uppgift om huruvida anmälaren ansöker om att bli registrerad som kreditgivare eller som förmedlare av person-till-person-lån och, om det är fråga om registrering som kreditgivare, huruvida anmälaren avser att också lämna konsumentkrediter och som har samband med bostadsegendom och som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen eller förmedla person-till-person-lån,

3) en utredning över de personer som avses i 6 § 1 mom. och vars tillförlitlighet ska bedömas, om anmälaren är en juridisk person,

4) en utredning över anmälarens utbildning och arbetserfarenhet eller, om anmälaren är en juridisk person, en utredning över den utbildning och arbetserfarenhet som de personer har som avses i 6 § 2 mom.,

5) uppgift om huruvida anmälaren har för avsikt att ta emot kundmedel och en utredning över hur anmälaren avser att sköta bevaringen och hanteringen av kundmedel.

Anmälaren ska på begäran av regionförvaltningsverket lämna också andra uppgifter som behövs för att bedöma om förutsättningarna för registrering uppfylls.

4 §

Förutsättningar för registrering

Regionförvaltningsverket ska registrera den som gör en registeranmälan som kreditgivare eller som förmedlare av person-till-person-lån, om

1) anmälaren har rätt att utöva näring i Finland,

2) anmälaren inte har försatts i konkurs och, om anmälaren är en fysisk person, har uppnått myndighetsålder och inte har fått sin handlingsbehörighet begränsad,

3) anmälaren är tillförlitlig,

4) anmälaren har sådan kännedom om kreditverksamhet som behövs med beaktande av arten och omfattningen av den kreditverksamhet eller den förmedling av person-till-person-lån som bedrivs.

Regionförvaltningsverket får vägra registrering, om det med beaktande av omständigheterna är uppenbart att anmälaren har för avsikt att tillhandahålla konsumentkrediter eller förmedla person-till-person-lån såsom ombud för någon annan.

5 §

Tillförlitlighet

Den som gör anmälan anses inte tillförlitlig i den mening som avses i 4 § 1 mom. 3 punkten om han eller hon genom en lagakraftvunnen dom har dömts till fängelsestraff under de fem senaste åren före en bedömning eller till bötesstraff under de tre senaste åren före bedömningen för ett brott som kan anses visa att personen i fråga är uppenbart olämplig för att tillhandahålla konsumentkrediter, för att förmedla person-till-person-lån eller för att äga en sammanslutning som bedriver sådan verksamhet eller för att vara styrelse-

medlem eller ersättare, verkställande direktör eller ställföreträdande verkställande direktör eller på annat sätt medlem av högsta ledningen i en sådan sammanslutning, eller om han eller hon annars genom sin tidigare verksamhet har visat sig uppenbart olämplig för en sådan uppgift.

6 §

En juridisk person som anmälare

Om den som gör anmälan är en juridisk person, gäller tillförlitlighetskravet i 4 § 1 mom. 3 punkten verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och ersättare i styrelsen, förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän, andra som hör till den högsta ledningen och den som direkt eller indirekt innehar minst en tiondel av aktierna i ett aktiebolag eller den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

Om anmälaren är en juridisk person, gäller kravet i 4 § 1 mom. 4 punkten om kännedom om kreditverksamhet den högsta ledningen. Om anmälaren bedriver också annan affärsverksamhet än att tillhandahålla konsumentkrediter eller förmedla person-till person-lån, gäller kravet de personer som de facto svarar för kreditverksamheten eller förmedlingen av person-till person-lån.

7 §

Uppgifter som ska föras in i registret och anmälan om ändringar

I registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån antecknas

1) en enskild näringsidkares fullständiga namn och personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsetid samt firma, eventuell bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadress till de verksamhetsställen där det bedrivs kreditverksamhet eller förmedling av person-till-person-lån,

2) en juridisk persons firma, eventuella bifirma, företags- och organisationsnummer eller annan motsvarande beteckning och besöksadress till de verksamhetsställen där det bedrivs kreditverksamhet eller förmedling av person-till-person-lån,

3) huruvida näringsidkaren är kreditgivare eller förmedlare av person-till-person-lån och, om det är fråga om en kreditgivare, huruvida denne lämnar också konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom och som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen eller förmedlar person-till-person-lån,

4) fullständigt namn och personbeteckning eller, om sådana saknas, födelsetid för de personer vars tillförlitlighet har kontrollerats i samband med handläggningen av registeranmälan,

5) fullständigt namn och personbeteckning eller, om sådana saknas, födelsetid för de personer vars kännedom om kreditverksamhet har kontrollerats i samband med handläggningen av registeranmälan,

6) huruvida kreditgivaren eller förmedlaren har rätt att ta emot kundmedel,

7) datum för registreringen,

8) till kreditgivaren eller förmedlaren med stöd av 17 § 2 mom. meddelade varningar och sådana uppmaningar och förbud som förenats med vite,

9) skälet till strykning ur registret och när denna har skett.

I registret antecknas också uppgifter om dem som har meddelats ett förbud enligt 17 § 1 mom. att tillhandahålla konsumentkrediter eller förmedla person-till-person-lån utan registrering. Dessa uppgifter och uppgifter om sanktionerna enligt 1 mom. 8 punkten ska strykas ur registret fem år efter utgången av det år då förbudet eller någon annan sanktion påfördes.

Kreditgivaren och förmedlaren ska utan dröjsmål anmäla ändringar i de införda uppgifterna till regionförvaltningsverket. När verksamheten upphör ska kreditgivaren och förmedlaren anmäla även detta till regionförvaltningsverket.

8 §

Utlämnande av uppgifter

Trots bestämmelserna i 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) får personuppgifter lämnas ut ur registret i form av utskrifter, göras allmänt tillgängliga i ett elektroniskt datanät eller lämnas ut på något annat sätt i elektronisk form. Personbeteckningar får dock lämnas ut med stöd av denna lag endast om uppgiften lämnas i form av en utskrift eller i teknisk lagringsform och om mottagaren med stöd av 13 § i personuppgiftslagen (523/1999) eller med stöd av någon annan lag har rätt att behandla personbeteckningar.

9 §

Skyldigheter för ledningen hos en kreditgivare och en förmedlare av person-till-person-lån

En kreditgivare och en förmedlare av person-till-person-lån eller, om kreditgivaren eller förmedlaren är en juridisk person, dess högsta ledning ska se till att god kreditgivningssed iakttas i verksamheten och att verksamheten också i övrigt bedrivs i enlighet med lag. De ska dessutom se till att de personer som deltar i verksamheten har tillräcklig yrkesskicklighet för uppgiften.

Om kreditgivaren lämnar konsumentkrediter som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen, ska kreditgivarens personal och personer som på annat sätt agerar för kreditgivarens räkning och deltar i lämnandet av krediter ha tillräcklig kunskap och kompetens i fråga om kreditverksamhet med beaktande av de krav som anges i bilaga III till Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010. Dessutom ska de personer under vars direkta ledning och tillsyn ovan nämnda personer agerar ha motsvarande yrkesskicklighet. Närmare bestämmelser om den yrkesskicklighet som fordras utfärdas genom förordning av statsrådet.

Dessutom ska en kreditgivare som lämnar konsumentkrediter enligt 2 mom. eller, om kreditgivaren är en juridisk person, dess högsta ledning säkerställa att en värderare av bostadsegendom som avses i 7 a kap. 3 § 1 mom. 1 punkten i konsumentskyddslagen har tillräcklig yrkesskicklighet för värderingsuppdraget.

10 §

Rätt att ta emot kundmedel

Regionförvaltningsverket ska bevilja den som gör anmälan rätt att ta emot kundmedel, om anmälaren har lämnat regionförvaltningsverket en utredning om bevaring och hantering av kundmedel enligt 11 § 1 mom. och anmälaren inte ska anses uppenbart olämplig att ta emot kundmedel.

Regionförvaltningsverket ska när den bedömer olämplighet beakta anmälarens ekonomiska situation och huruvida denne har fullgjort sina skyldigheter i fråga om skatter, lagstadgade pensionsförsäkrings-, olycksfallsförsäkrings- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som Tullen tar ut.

Om anmälaren är en juridisk person, ska en bedömning av olämplighet göras förutom om den juridiska personen också om verkställande direktören och dennes ställföreträdare,

medlemmar och ersättare i styrelsen, förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän. andra som hör till den högsta ledningen och den som direkt eller indirekt innehar minst en tiondel av aktierna i ett aktiebolag eller den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

De omständigheter som nämns i 2 mom. ska för tiden tre år före anmälan utredas också i fråga om företag eller sammanslutningar som ska registreras enligt 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) och som har direkt eller indirekt koppling till anmälaren och, om denne är en juridisk person, de personer som nämns i 3 mom. i denna paragraf.

11 §

Bevaring och hantering av kundmedel

En kreditgivare och en förmedlare av person-till-person-lån ska på ett tillförlitligt sätt organisera bevaringen och hanteringen av de kundmedel som anförtrotts dem. En sådan aktör ska särskilt se till att

1) kundmedlen hålls åtskilda från aktörens egna medel,

2) kundmedlen redovisas så att kundmedlen för varje kund är tillräckligt åtskilda från andra kunders medel,

3) kundmedlen sätts in på ett bankkonto i en inlåningsbank med koncession i Finland eller i någon annan EES-stat.

En kund hos en kreditgivare och en förmedlare av person-till-person-lån har rätt att kräva ersättning för skada som förorsakats honom eller henne också av verkställande direktören, medlemmar i styrelsen eller ett jämförbart organ och ansvariga bolagsmän i en sammanslutning som är kreditgivare eller förmedlare av person-till-person-lån, om skadan har berott på att dessa uppsåtligen eller av vårdslöshet har underlåtit att se till att bevaringen och hanteringen av kundmedel organiseras på det sätt som avses i 1 mom. På jämkning av skadestånd och på fördelning av skadeståndsansvaret mellan två eller flera skadeståndsskyldiga tillämpas vad som föreskrivs i 2 och 6 kap. i skadeståndslagen (412/1974).

12 §

Bevaring av handlingar och uppgifter som gäller kreditgivning och förmedling av person-till-person-lån

Om inte bestämmelser om en längre bevaringstid finns någon annanstans i lag, ska kreditgivaren och förmedlaren av person-till-person-lån bevara handlingar och uppgifter som gäller kreditgivningen och förmedlingen av person-till-person-lån i fem år från det att krediten i sin helhet har förfallit till betalning. Om det uppkommer oenighet om en kredit eller förmedling av person-till-person-lån ska handlingarna och uppgifterna dock bevaras till dess parterna har kommit överens om saken eller ärendet har avgjorts.

13 §

Tystnadsplikt

Den som vid lämnande av konsumentkrediter eller vid förmedling av person-till-person-lån har fått veta något om en konsuments eller någon annans ekonomiska ställning eller något som berör personliga förhållanden eller en affärs- eller yrkeshemlighet får inte röja detta för utomstående, om inte den till vars förmån tystnadsplikten gäller ger sitt samtycke till att uppgifterna röjs eller om inte något annat föreskrivs i lag.

14 §

Tillsyn

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag utövas av regionförvaltningsverket.

15 §

Tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter

Trots sekretessbestämmelserna ska en kreditgivare och en förmedlare av person-till-person-lån på begäran ge regionförvaltningsverket de handlingar och uppgifter som behövs för tillsynen.

Trots sekretessbestämmelserna har regionförvaltningsverket dessutom rätt att för en specificerad tillsynsåtgärd få handlingar och uppgifter också av någon annan enskild sammanslutning eller person än kreditgivaren. Handlingarna och uppgifterna ska vara nödvändiga med tanke på tillsynen för att utreda huruvida tillhandahållandet eller förmedlingen av krediter omfattas av tillämpningsområdet för denna lag eller vem som de facto tillhandahåller eller förmedlar krediterna.

Regionförvaltningsverket har dock inte rätt att av en advokat som avses i lagen om advokater (496/1958) eller av dennes biträde få handlingar och uppgifter om advokatens klienter, och inte heller av någon annan få handlingar och uppgifter som erhållits i samband med uppdrag som rättegångsombud eller rättegångsbiträde. Som sådana uppdrag räknas utöver egentliga rättegångsrelaterade uppdrag juridisk rådgivning om klienters rättsliga ställning vid förundersökning till följd av brott eller vid annan behandling av ärenden före rättegång eller juridisk rådgivning för inledande eller undvikande av rättegång.

16 §

Rätt att få uppgifter ur vissa myndighetsregister

Regionförvaltningsverket har rätt att ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002) få de uppgifter som behövs för att utreda om en person som avses i 4 § 1 mom. 3 punkten och 6 § 1 mom. i denna lag är tillförlitlig. Bestämmelser om rätten att få uppgifter ur straffregistret finns i straffregisterlagen (770/1993).

Regionförvaltningsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av myndigheter och av dem som sköter offentliga uppdrag få de uppgifter som behövs för att sköta den uppgift som avses i 10 §. Uppgifterna kan överlämnas till regionförvaltningsverket också genom teknisk anslutning eller på något annat elektroniskt sätt.

17 §

Tvångsmedel

Regionförvaltningsverket ska förbjuda tillhandahållande av konsumentkrediter och förmedling av person-till-person-lån som sker i strid med denna lag utan registrering. Regionförvaltningsverket ska också förbjuda mottagande av kundmedel, om sådana tas emot utan att rätt enligt 10 § har beviljats eller om kreditgivaren eller förmedlaren av person-till-person-lån på grund av ändrade förhållanden har blivit uppenbart olämplig att ta emot kundmedel. Om det finns särskilda skäl, får förbudet också meddelas så att det gäller en anställd hos den som bedriver sådan verksamhet eller någon annan som agerar för dennes räkning. När regionförvaltningsverket meddelar ett förbud mot mottagande av kundmedel får verket i syfte att tillvarata kundernas intressen meddela föreskrifter om vilka åtgärder kreditgivaren eller förmedlaren ska vidta för att avsluta verksamheten.

Om en kreditgivare eller en förmedlare av person-till-person-lån försummar en skyldighet som anges i 7 § 3 mom., 11 § 1 mom. eller 15 § 1 mom., får regionförvaltningsverket uppmana kreditgivaren eller förmedlaren att fullgöra sin skyldighet inom utsatt tid. Om kreditgivaren eller förmedlaren av person-till-person-lån försummar en skyldighet som anges i 9 eller 12 §, får regionförvaltningsverket ge kreditgivaren eller förmedlaren en varning. Om försummelserna är allvarliga eller om de upprepas trots uppmaning eller varning, får regionförvaltningsverket förbjuda kreditgivarens eller förmedlarens verksamhet helt eller delvis för viss tid, dock för högst sex månader. Kreditgivaren eller förmedlaren kan förbjudas att bedriva verksamhet för viss tid också om kreditgivaren eller förmedlaren bryter mot ett förbud att ta emot kundmedel som regionförvaltningsverket har meddelat i enlighet med 1 mom.

Om en aktör som avses i 15 § 2 mom. försummar en skyldighet som följer av det momentet, får regionförvaltningsverket uppmana aktören att fullgöra sin skyldighet inom utsatt tid.

Regionförvaltningsverket får förena ett förbud eller en uppmaning som avses i denna paragraf med vite. Ett förbud som avses i 1 mom. ska förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är onödigt eller regionförvaltningsverket anser att förfarandet ska bedömas i enlighet med 19 § 1 eller 2 mom. Bestämmelser om vite finns i övrigt i viteslagen (1113/1990).

18 §

Avregistrering

Regionförvaltningsverket ska avföra en kreditgivare eller en förmedlare av person-till-person-lån ur registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån, om

1) kreditgivaren eller förmedlaren har upphört med sin verksamhet,

2) förutsättningarna för registrering i 4 § 1 mom. 1—3 punkten inte längre uppfylls,

3) kreditgivaren eller förmedlaren tillhandahåller konsumentkrediter eller förmedlar person-till-person-lån såsom ombud för någon annan,

4) förutsättningen för registrering i 4 § 1 mom. 4 punkten inte längre uppfylls, och kreditgivaren eller förmedlaren inte inom den tidsfrist som regionförvaltningsverket har angett i sin uppmaning har anmält nya personer som uppfyller kraven på kännedom om kreditverksamhet,

5) det i den verksamhet som kreditgivaren, förmedlaren eller dess högsta ledning bedriver förekommer allvarliga eller upprepade försummelser och kreditgivaren eller förmedlaren redan tidigare har meddelats ett verksamhetsförbud för viss tid.

I samband med avregistreringen får regionförvaltningsverket i syfte att tillvarata kundernas intressen meddela föreskrifter om vilka åtgärder kreditgivaren eller förmedlaren ska vidta för att avsluta verksamheten.

19 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen utan registrering tillhandahåller konsumentkrediter ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *kreditgivarbrott* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den som uppsåtligen utan registrering förmedlar person-till-person-lån ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott vid förmedling av person-till-person-lån* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den som bryter mot ett förbud som har meddelats med stöd av 17 § och förenats med vite får inte dömas till straff för samma gärning, om vitet genom ett lagakraftvunnet beslut har dömts ut.

20 §

Sökande av ändring i regionförvaltningsverkets beslut

Ett beslut som regionförvaltningsverket fattat med stöd av 17 och 18 § får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I andra beslut som regionförvaltningsverket meddelat får omprövning begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). Beslut som meddelas med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som gäller förbud enligt 17 § eller avregistrering enligt 18 § får överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Ett i denna lag avsett beslut om avregistrering och om verksamhetsförbud för viss tid ska iakttas även om det överklagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

21 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

Genom denna lag upphävs lagen om registrering av vissa kreditgivare (747/2010).

En registeranmälan får tas upp till behandling innan denna lag träder i kraft och den som har gjort anmälan får införas i registret över kreditgivare och förmedlare av person-till-person-lån när denna lag träder i kraft.

22 §

Övergångsbestämmelser

Uppgifter om en sådan kreditgivare som när denna lag träder i kraft är införd i kreditgivarregistret enligt lagen om registrering av vissa kreditgivare överförs till ett register enligt denna lag. Om en kreditgivare lämnar sådana konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom och som omfattas av tillämpningsområdet för 7 a kap. i konsumentskyddslagen eller förmedlar person-till-person-lån, ska kreditgivaren underrätta regionförvaltningsverket om detta inom sex månader från ikraftträdandet av denna lag. En kreditgivare som förmedlar person-till-person-lån ska dessutom inom samma tid lämna in uppgifter och en eventuell utredning enligt 3 § 1 mom. 5 punkten till regionförvaltningsverket.

Den som när denna lag träder i kraft bedriver sådan förmedling av person-till-person-lån som enligt denna lag förutsätter registrering får fortsätta med sin verksamhet till dess beslut om införande i registret har fattats, om den registeranmälan som avses i 3 § 2 mom. görs inom sex månader från ikraftträdandet.

Den som har börjat lämna konsumentkrediter som har samband med bostadsegendom senast den 19 mars 2014, ska iaktta bestämmelserna i 9 § 2 mom. om kännedom om kreditverksamhet från och med den 21 mars 2017.

853/2016

Helsingfors den 14 oktober 2016

Republikens President

Sauli Niinistö

Kommunikationsminister Anne Berner

UTGIVARE: JUSTITIEMINISTERIET ISSN 1456-9663